

ระบบการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด

The Inventory Control System of S. SIRISEANG Company Limited

กัญญา ฉัตรศักดิ์เดช^{1*}

¹นักศึกษา สาขาวิชาการตลาด คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก กรุงเทพฯ 10220

บทคัดย่อ

การศึกษานี้มีวัตถุประสงค์คือ 1. เพื่อศึกษาระบบการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด 2. ศึกษาสาเหตุและปัญหาที่ทำให้วิธีการปฏิบัติงานจริงในระบบการควบคุมสินค้าคงคลังแตกต่างจากคู่มือการปฏิบัติงานของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด 3. เพื่อเสนอแนวทางแก้ไขและพัฒนากระบวนการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด ผู้วิจัยได้ทำการเก็บข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามผู้ที่เกี่ยวข้องกับระบบการควบคุมสินค้าคงคลังจำนวน 19 คน ได้แก่ ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายคลังสินค้า ฝ่ายบัญชีและฝ่ายขาย เพื่อให้ทราบถึงขั้นตอนปฏิบัติงานจริงสาเหตุของปัญหาการที่ไม่ปฏิบัติตามคู่มือของบริษัทฯ ผลการศึกษาพบว่า ทางบริษัท ส.ศิริแสง จำกัดมีระบบการควบคุมสินค้าคงคลัง 4 ขั้นตอนประกอบด้วย 1.ระบบการสั่งซื้อสินค้า 2.ระบบการรับสินค้า 3.ระบบการคืนสินค้า 4.ระบบการเบิกสินค้า พบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด เรียงลำดับตามความสำคัญดังนี้ ปัญหาด้านสินค้าคงคลังเกิดจากไม่มีการบันทึกข้อมูลสินค้าคงคลัง ขาดการวางแผนการจัดซื้อการจัดสินค้าไม่เป็นหมวดหมู่และปัญหาด้านสินค้าชำรุด ล้าสมัย พนักงานมีไม่เพียงพอและละเลยการปฏิบัติงานตามคู่มือการปฏิบัติงานจากปัญหาดังกล่าวผู้วิจัยได้เสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาดังนี้ 1.จัดทำใบบันทึกรายการสินค้า (Stock card) 2.ใช้ทฤษฎี ABC Analysis 3.ใช้ทฤษฎี EOQ 4.กำหนดกระบวนการการทำงานของการควบคุมสินค้าคงคลัง สรุปผลการศึกษาระบบการควบคุมสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพต้องมีการจัดการระบบการปฏิบัติงานที่ดีมีระบบการจัดการที่เป็นหมวดหมู่เพื่ออำนวยความสะดวกแก่การรักษาและนำมาใช้งาน

Abstract

The purposes of this study were: 1. to study the inventory control system of S. Siriseang Company Limited 2. to study the causes and problems of differences between the real practical work and the company manual 3. to solve the problem of its inventory control system. The questionnaires were collected from 19 subjects relating to the inventory control system including purchasing, storing, accounting and sales departments. The results showed that S. Siriseang Company Limited has 4 steps of the inventory control system, consisting of Order., Products, Return and Pickup. The problems of the inventory control system of S. Siriseang Company Limited are as follows; a lack of inventory data, lack of purchasing planning and procurement, a defective product categories, issues out, lack of staff, and neglecting to perform the work according to the work manual. The solutions of the problems were 1. sheet items (Stock card) 2. the theory of ABC Analysis 3. the theory EOQ and 4. the process of inventory control system. The effective inventory control system should have the good management system and effective product categories for easy storage and use.

คำสำคัญ : สินค้าคงคลัง ระบบการควบคุมสินค้าคงคลัง

Keywords : Inventory, Inventory control system

*ผู้นิพนธ์ประสานงานไปรษณีย์อิเล็กทรอนิกส์ kanya.2519@hotmail.com โทร. 085-056-2665

1. บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การแข่งขันที่รุนแรงทางธุรกิจ มีความจำเป็นที่บริษัทต่างๆต้องมีการปรับตัวเพื่อลดต้นทุนในการประกอบการ ซึ่งต้นทุนด้านสินค้าคงคลังเป็นต้นทุนสำคัญที่มักจะถูกมองข้าม และส่งผลอย่างยิ่งต่อผลการดำเนินงาน กลยุทธ์ในการลดต้นทุนด้านสินค้าคงคลัง สามารถทำได้หลายวิธีด้วยกัน ไม่ว่าจะเป็นการเก็บรักษาสินค้าคงคลังให้มีปริมาณน้อยลง หรือการจัดซื้อปริมาณสินค้าให้มีความเหมาะสม จะเห็นได้ว่าสินค้าคงคลังมีความสำคัญต่อกิจกรรมหลักของธุรกิจเป็นอย่างมาก การบริหารสินค้าคงคลังที่มีประสิทธิภาพ จึงส่งผลกระทบต่อผลกำไรจากการประกอบการโดยตรง ดังนั้นการบริหารสินค้าคงคลังจะเป็นอย่างไร ก็ขึ้นอยู่กับระเบียบวิธีปฏิบัติของแต่ละบริษัทที่จะบริหารหรือควบคุมสินค้าคงคลังให้มีประสิทธิภาพ

สำหรับบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด มีการบริหารที่มุ่งเน้นบุคลากรเป็นปัจจัยที่สำคัญ ในการประกอบกิจการขององค์กรและความสำเร็จขององค์กรยังขึ้นอยู่กับความร่วมมือร่วมใจ ในการทำงานของบุคลากรภายในองค์กร ในการที่จะปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และมีประสิทธิผล การปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพของพนักงานนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายๆ อย่างประกอบกัน วิธีการทำงานของพนักงานแต่ละคนก็แตกต่างกันออกไป หากพนักงานมีความสามารถ และมีทักษะพิเศษมีความเชี่ยวชาญสูง งานที่ทำก็จะเสร็จลุล่วงได้ในเวลารวดเร็ว ในทางกลับกันหากพนักงานไม่มีความสามารถ ไม่มีทักษะพิเศษ ไม่มีความเชี่ยวชาญ งานที่ทำก็จะเสร็จช้าหรือเสร็จไม่ทันกำหนด ซึ่งจะส่งผลกระทบต่อกระบวนการทำงานได้ไม่อย่างใดก็อย่างหนึ่ง ขณะนี้บริษัทฯ กำลังประสบกับปัญหาการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่โดยเฉพาะในฝ่ายที่เกี่ยวข้อง กับระบบการควบคุมสินค้าคงคลังที่มีได้ปฏิบัติงานตามขั้นตอน และข้อกำหนดที่บริษัทฯ ได้วางแนววิธีปฏิบัติไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย ทำให้มีผลกระทบต่อการทำงาน และเกิดปัญหาในขั้นตอนการปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้องกับระบบการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัท เช่น

- ปัญหาการสั่งซื้อสินค้าเพื่อจำหน่าย บางครั้งไม่มีข้อมูลสินค้าคงเหลือเพื่อใช้ประกอบการสั่งซื้อสินค้าในแต่ละครั้ง
- ปัญหาการตรวจรับสินค้า ไม่มีการสุ่มตรวจสอบคุณภาพสินค้าที่รับเข้ามาในแต่ละครั้งที่ซื้อ
- ปัญหาการออกใบเสร็จรับเงินในการขายไม่ได้ เนื่องจากข้อมูลจำนวนสินค้าในระบบบัญชีไม่เป็นปัจจุบัน
- ปัญหาสินค้าคงคลังสูญหาย เนื่องจากมียอดคงเหลือไม่ตรงกับบัตรสินค้า (Stock Card)

จากตัวอย่างปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น จึงเกิดความสนใจที่จะเข้าไปศึกษาระบบการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัทฯ ทั้งนี้เพื่อให้ทราบถึงสาเหตุและปัญหาที่ทำให้วิธีการปฏิบัติงานจริงในระบบควบคุมสินค้าคงคลังแตกต่างจากคู่มือการปฏิบัติงานของบริษัทฯ รวมทั้งเพื่อเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการปฏิบัติงาน และปรับปรุงวิธีการปฏิบัติงานในระบบควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัทให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 วัตถุประสงค์ในการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระบบการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด
2. เพื่อศึกษาสาเหตุและปัญหาที่ทำให้วิธีการปฏิบัติงานจริงในระบบการควบคุมสินค้าคงคลังแตกต่างจากคู่มือการปฏิบัติงานของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด
3. เพื่อเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหาและพัฒนากระบวนการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด

1.3 ขอบเขตของการวิจัย

1.ขอบเขตด้านเนื้อหา

ศึกษาถึงระบบการควบคุมสินค้าคงคลังที่เกี่ยวข้องกับฝ่ายต่างๆ ได้แก่ ฝ่ายจัดซื้อ ฝ่ายคลังสินค้า ฝ่ายบัญชีและฝ่ายขาย ในเรื่อง วิธีการปฏิบัติงาน เอกสารต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง ปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้นในขั้นตอนการปฏิบัติงาน

2. ขอบเขตด้านประชากร

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงพรรณนา โดยทำการศึกษาจากบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด ซึ่งประกอบธุรกิจรับเหมาก่อสร้างโดยมุ่งเน้นในอุตสาหกรรมน้ำมันและก๊าซ ตลอดจนอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับพลังงานอาทิเช่น การติดตั้งระบบก๊าซ NGV ในรถยนต์

3. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา

ทำการศึกษาในช่วงเดือนธันวาคม พ.ศ.2553 ถึงเดือน เมษายน พ.ศ.2554

2. วิธีการศึกษา

ในการศึกษาระบบการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด เป็นลักษณะของการวิจัยเชิงพรรณนา (Descriptive Research) ลักษณะประชากรจากแหล่งข้อมูลปฐมภูมิ โดยใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก เพื่อให้ได้ข้อมูลที่เหมาะสมและสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการศึกษา โดยมีรายละเอียดในการดำเนินการศึกษาดังนี้

2.1 ประชากร

ประชากรที่ทำการศึกษา คือ ผู้ที่มีหน้าที่รับผิดชอบเกี่ยวข้องกับการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัทฯ มีจำนวนทั้งสิ้น 19 คน ดังนี้

1. ฝ่ายคลังสินค้า มีผู้บริหารจำนวน 1 คน และพนักงานจำนวน 7 คน
2. ฝ่ายบัญชี มีผู้บริหารจำนวน 1 คน และพนักงานจำนวน 2 คน
3. ฝ่ายจัดซื้อ มีผู้บริหารจำนวน 1 คน และมีพนักงานจำนวน 2 คน
4. ฝ่ายขาย มีผู้บริหารจำนวน 1 คน และมีพนักงานจำนวน 4 คน

2.2 เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาคือ ใช้วิธีสัมภาษณ์เชิงลึก โดยใช้แบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างแบ่งออกเป็น 2 ลักษณะคือ

1. ลักษณะคำถามแบบปลายปิด เป็นการสอบถามวิธีการปฏิบัติงานจริงในระบบการควบคุมสินค้าคงคลังเปรียบเทียบกับคู่มือการปฏิบัติงานของบริษัท ซึ่งคำตอบที่จะต้องตอบคือ ปฏิบัติและไม่ปฏิบัติ

- ปฏิบัติ หมายถึง การปฏิบัติงานตามคู่มือการปฏิบัติงานของบริษัทฯ
- ไม่ปฏิบัติ หมายถึง การไม่ปฏิบัติงานตามคู่มือการปฏิบัติงานของบริษัทฯ ซึ่งถือเป็นปัญหาในการปฏิบัติงาน

2. ลักษณะคำถามแบบปลายเปิด เป็นการสอบถามถึงสาเหตุที่ทำให้ไม่สามารถปฏิบัติงานตามคู่มือการปฏิบัติงานของบริษัทฯได้รวมถึงข้อเสนอแนะในการปรับวิธีการปฏิบัติงานในระบบการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัทฯ

2.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

ข้อมูลที่น่ามาใช้ในการวิเคราะห์ จะเก็บรวบรวมจากแหล่งข้อมูลต่อไปนี้

1. แหล่งปฐมภูมิโดยการนำแบบสัมภาษณ์ชนิดมีโครงสร้างไปสัมภาษณ์ด้วยตนเองจากผู้บริหารและพนักงานของฝ่ายคลังสินค้า ฝ่ายบัญชี ฝ่ายจัดซื้อและฝ่ายขายของบริษัทฯ ซึ่งแบบสัมภาษณ์ของแต่ละฝ่ายจะแบ่งออกเป็น 2 ชุด คือ แบบสัมภาษณ์สำหรับผู้บริหารและแบบสัมภาษณ์สำหรับพนักงาน

2. แหล่งทุติยภูมิ เป็นการศึกษาจากตำราวิชาการที่เกี่ยวข้องและคู่มือการปฏิบัติงานของพนักงานของฝ่ายคลังสินค้า ฝ่ายบัญชี ฝ่ายจัดซื้อและฝ่ายขายในเรื่องที่เกี่ยวกับวิธีการปฏิบัติงานและเอกสารต่างๆ ซึ่งผู้วิจัยได้ศึกษาและเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อนำมาเป็นข้อมูลเพิ่มเติมในการวิเคราะห์และประเมินผล

2.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

นำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์ผู้บริหาร และพนักงานในฝ่ายคลังสินค้า ฝ่ายบัญชี ฝ่ายจัดซื้อและฝ่ายขายมาทำการเปรียบเทียบระหว่างวิธีการปฏิบัติงานจริงกับคู่มือการปฏิบัติงานของแต่ละฝ่าย เพื่อให้ทราบข้อเท็จจริงว่าแต่ละฝ่าย ปฏิบัติงานตามคู่มือการปฏิบัติงานของบริษัทฯ หรือไม่มากนักน้อยเพียงใด และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์

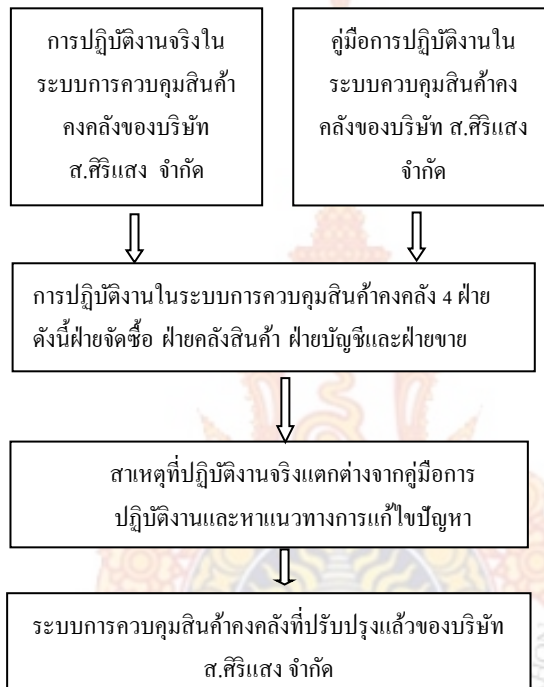
วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร ฉบับพิเศษ

มาวิเคราะห์เชิงพรรณนาเพื่อทราบถึงสาเหตุที่ไม่ปฏิบัติตามคู่มือการปฏิบัติงานของบริษัทฯ และปัญหาที่เกิดขึ้นจากการปฏิบัติงาน

2.5 การนำเสนอข้อมูล

นำข้อมูลที่เก็บรวบรวมได้ จากการสัมภาษณ์ถึงวิธีการปฏิบัติงานของฝ่ายคลังสินค้า ฝ่ายบัญชี ฝ่ายจัดซื้อและฝ่ายขาย มานำเสนอในรูปแบบตารางแสดงผลการสัมภาษณ์โดยเปรียบเทียบเป็นอัตราร้อยละ เพื่อให้เห็นถึงข้อแตกต่างระหว่างวิธีการปฏิบัติงานจริงกับคู่มือการปฏิบัติงานของบริษัทฯ และนำผลการวิเคราะห์ที่ได้มาอธิบายถึงสาเหตุและปัญหาที่เกิดขึ้น ในระบบการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัทฯ รวมถึงการเสนอแนะแนวทางในการแก้ไขปัญหา และปรับวิธีการปฏิบัติงานระบบการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัทฯ ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

กรอบแนวคิดที่ใช้ในการศึกษา

3. ผลการศึกษาและอภิปรายผล

จากการสัมภาษณ์ผู้บริหารและพนักงาน เกี่ยวกับความคิดเห็นและแนวคิดของระบบการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด สรุปได้ดังนี้

ผลสัมภาษณ์ผู้บริหารและพนักงานด้านการบริหารงานเกี่ยวกับระบบการควบคุมสินค้าคงคลัง พบว่าผู้บริหารมีนโยบายในการควบคุมสินค้าคงคลัง ที่ไม่ต้องการเก็บสินค้าไว้มาก แต่เก็บสินค้าไว้ให้พอต่อความต้องการ โดยมีการจัดซื้อแบบพอใช้ซึ่งทางบริษัทได้มีการวางแผนการจัดซื้อด้วยวิธีการหาค่าเฉลี่ยในการสั่งซื้อสินค้า ย้อนหลัง 3 เดือน เพื่อนำมาซื้อสินค้าในเดือนถัดมา ซึ่งการซื้อแต่ละครั้งนั้นจะซื้อเพื่อพอใช้ใน 1 เดือน ซึ่งพนักงานที่จะเข้ามาดูแลในการควบคุมสินค้าคงคลัง มี 7 คน โดยดูแลครอบคลุมพื้นที่จัดเก็บสินค้า 2 ที่ และดูแลการรับ-เบิกจ่ายสินค้า ซึ่งได้กำหนดพื้นที่ในการจัดเก็บสินค้า 2 ที่ดังนี้

1. ที่สาขา 1 โรงงานพุทธมณฑลสาย 4 เก็บพวกถังก๊าซ NGV และอุปกรณ์เสริมต่างๆ
2. ที่สาขา 2 ศูนย์ไซคช่วยร่วมมิตรเก็บพวกอุปกรณ์การติดตั้ง NGV

โดยมีผู้บริหารฝ่ายบัญชี พนักงานคลังสินค้า พนักงานจัดซื้อที่ไม่เห็นด้วยกับวิธีการจัดแบ่งพื้นที่ในการเก็บสินค้า โดยมีความคิดเห็นคือการแบ่งพื้นที่ในการจัดเก็บนั้นสมควรจัดเก็บให้อยู่ในพื้นที่เดียวกันเพราะจะได้ง่ายในการตรวจสอบและง่ายในการควบคุมดูแลสินค้า

ภายใต้แนวคิดทฤษฎีของการบริหารจัดการสินค้าคงคลัง โดยสามารถแบ่งออกเป็น 3 ระบบของการบริหารสินค้าคงคลังคือ ระบบการบริหารสินค้าคงคลังระบบจุดสั่งซื้อใหม่ (Re-Order-Point) ระบบการบริหารสินค้าคงคลังระบบผลึกหรือระบบการวางแผนความต้องการวัสดุ (Material Requirements planning System, MRP) และระบบการบริหารสินค้าคงคลังระบบดึง หรือระบบทันเวลาพอดี (Just-in-time System) โดยผลจากการศึกษาเป็นข้อเท็จจริงที่ได้จากการสัมภาษณ์ ผู้บริหารและพนักงานของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด สรุปได้ดังนี้

ผู้บริหารฝ่ายบัญชี ผู้บริหารฝ่ายจัดซื้อ มีความคิดเห็นไปในทางเดียวกันคือ บริษัทได้ใช้นโยบายในการซื้อสินค้าแบบรอบระยะเวลาในการสั่งซื้อคือ โดยมีการพยากรณ์ความต้องการแบบค่าเฉลี่ยย้อนหลัง 3 เดือน ซึ่งได้อธิบายวิธีคือ เมื่อสิ้นเดือนพนักงานคลังสินค้าจะทำการสำรวจว่าจะต้องซื้อสินค้าชนิดไหนและจำนวนเท่าไร แล้วเขียนเอกสารการสั่งซื้อมายังพนักงานจัดซื้อ แล้วพนักงานจัดซื้อจะทำการคำนวณการซื้อสินค้าย้อนหลัง 3 เดือนเพื่อเสนอผู้บริหารว่าจะต้องซื้อปริมาณเท่าไรและตรวจสอบราคาสินค้าจากผู้จำหน่าย ต่างๆ หลังจากนั้นก็จะสั่งซื้อสินค้าตามจำนวนที่ผู้บริหารอนุมัติให้ซื้อ

3.1 อภิปรายผล

จากการศึกษาพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นในระบบการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด เกิดจากพนักงานมีไม่เพียงพอและละเลยการปฏิบัติงานตามคู่มือการปฏิบัติงาน ดังนั้นจึงเป็นหน้าที่ของผู้บริหารและพนักงานของบริษัททุกคนที่ต้องร่วมมือกันปรับปรุง และหาแนวทางการพัฒนาให้การปฏิบัติงานมีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น โดยจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากรอย่างต่อเนื่อง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพิเชษฐ สรรพนา (2546) ได้ศึกษาเรื่องปัญหาการบริหารงานสินค้าคงคลังในร้านสาขา กรณีศึกษาบริษัท โมบาย อิเล็คตรอน จำกัด พบว่า การปฏิบัติงานจริงของเจ้าหน้าที่ในส่วนงานที่เกี่ยวข้องกับระบบบริหารงานสินค้าคงคลังในร้านสาขา มิได้ปฏิบัติงานตามขั้นตอนที่บริษัทได้กำหนดไว้ในคู่มือการปฏิบัติงานคุณภาพ ทำให้เกิดผลกระทบและปัญหาต่อการดำเนินงาน ซึ่งได้เสนอแนวทางแก้ไขปัญหาโดยการจัดทำแผนการฝึกอบรม จัดให้มีหน่วยงานกลางทำหน้าที่ตรวจสอบ จัดให้มีแผนทบทวนวิธีปฏิบัติงานตามคู่มือคุณภาพ รวมทั้งการปรับปรุงการประสานงานหรือการสื่อสารระหว่างส่วนงานให้ดีขึ้น เพื่อให้ระบบบริหารงานสินค้าคงคลังมีประสิทธิภาพ อีกทั้งยังสอดคล้องกับสมใจ ศรีวิระวานิชกุล (2541) ได้ศึกษาเรื่องระบบการควบคุมสินค้าคงเหลือกรณีศึกษาบริษัท แอล แอล เทค จำกัด (มหาชน) โดยสรุปแล้วพบว่าปัญหาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่มีก่เกิด จากความผิดพลาดของบุคคล (Human Error) ซึ่งได้เสนอแนวทางแก้ไขโดยการจัดให้มีการฝึกอบรมบุคลากร ทั้งในหน่วยงานคลังสินค้า และหน่วยงานอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อให้เกิดความรู้ความเข้าใจในระบบเอกสาร และรายงานด้านการควบคุมสินค้า และระบบงานอื่นๆ ที่สัมพันธ์กัน ซึ่งจะเป็นการสนับสนุนให้ระบบเอกสารและการรายงานการควบคุมสินค้าคงเหลือประสบความสำเร็จ และยังคงสอดคล้องกับศักดิ์ชัย บูรณพันธุ์ศรี (2544) ได้ทำการศึกษาการจัดการด้านสินค้าคงคลังในกิจการวัสดุก่อสร้าง กรณีศึกษาห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ชื่น เชียง หลี (สาขา) พบว่า แนวทางการหาปริมาณการสั่งซื้ออย่างประหยัด (EOQ) จะช่วยให้บริษัทสามารถประหยัดค่าใช้จ่ายต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการจัดการสินค้าคงคลังได้ และการกำหนดจุดสั่งซื้อใหม่ (Reorder Point) โดยมีการทดแทนความไม่แน่นอนของอัตราการใช้สินค้าและช่วงเวลานั้น ด้วยการกำหนดให้มีสินค้าที่มีเผื่อไว้ จะช่วยให้ฝ่ายจัดซื้อสามารถกำหนดเวลาในการสั่งซื้อสินค้าเพิ่มเติมได้ทันเวลาพอดีก่อนที่สินค้าคงเหลือที่มีอยู่จะหมดไป

4. สรุป

จากการวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์การปฏิบัติงานของผู้บริหารและพนักงานฝ่ายคลังสินค้า ฝ่ายบัญชี ฝ่ายจัดซื้อและฝ่ายขาย จากผลการวิจัยพบว่า ปัญหาที่เกิดขึ้นจากระบบการควบคุมสินค้าคงคลังที่สำคัญและต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้แก่

วารสารวิชาการและวิจัย มทร.พระนคร ฉบับพิเศษ

1. ไม่มีการบันทึกข้อมูลสินค้าคงคลัง เนื่องจากขาดการตรวจนับสินค้า
2. ไม่มีการจัดทำรายงานระบบสินค้าคงคลัง
3. ขาดการวางแผนการจัดซื้อ
4. ไม่มีการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานด้านสินค้าคงคลัง
5. การจัดเก็บสินค้าไม่เป็นหมวดหมู่
6. พบสินค้าชำรุดเสียหายและมีสินค้าล้าสมัย

ปัญหาที่เกิดขึ้นจากระบบการควบคุมสินค้าคงคลังที่สำคัญและต้องแก้ไขอย่างเร่งด่วน ได้แก่

1. ปัญหาไม่มีการบันทึกข้อมูลสินค้าคงคลัง เนื่องจากขาดการตรวจนับสินค้าผู้วิจัยเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้โดยทำการตรวจนับสินค้าคงคลังและจัดทำใบบันทึกรายการสินค้า (Stock Card)

2. ปัญหาไม่มีการจัดทำรายงานระบบสินค้าคงคลัง ผู้วิจัยเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้โดยนำทฤษฎี ABC Analysis มาใช้ในการจัดแบ่งกลุ่มสินค้าคงคลังออกเป็นแต่ละประเภท โดยพิจารณาปริมาณและมูลค่าของสินค้าคงคลังแต่ละรายการเป็นเกณฑ์ เพื่อลดภาระในการดูแล ตรวจสอบ และควบคุมสินค้าคงคลังที่มีอยู่มากมาย

3. ปัญหาขาดการวางแผนการจัดซื้อ ผู้วิจัยเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้โดยการหาปริมาณการสั่งซื้อที่ประหยัดที่สุด (EOQ) ให้เหมาะสมกับบริษัทฯ มากที่สุด เพื่อที่จะควบคุมปริมาณสินค้าคงคลัง ลดค่าใช้จ่ายในการบริหารสินค้าคงคลัง วางแผนการจัดซื้อที่เหมาะสม แก้ปัญหาสินค้าขาดมือ หรือมีไม่เพียงพอต่อความต้องการ

4. ปัญหาไม่มีการกำหนดขั้นตอนในการดำเนินงานด้านสินค้าคงคลัง ผู้วิจัยเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้โดย การกำหนดกระบวนการทำงานของระบบสินค้าคงคลังให้บริษัทฯ กำหนดกระบวนการควบคุมและการจัดเก็บสินค้าคงคลังอย่างเป็นขั้นตอน

5. ปัญหาการจัดเก็บสินค้าไม่เป็นหมวดหมู่ ผู้วิจัยเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้โดยกำหนดพื้นที่และรหัสสินค้าเพื่อการจัดเก็บสินค้าให้เป็นหมวดหมู่ชัดเจน

6. ปัญหาพบสินค้าชำรุดเสียหายและมีสินค้าล้าสมัย ผู้วิจัยเสนอแนวทางในการแก้ไขปัญหานี้โดย แยกแยะสินค้าที่ชำรุดเสียหายใช้งานไม่ได้แล้ว ใส่กล่องปิดผนึกเขียนแจ้งให้ทราบว่าเป็นสินค้าประเภทใด ชำรุดกี่ชิ้น และนำไปเก็บในโกดังเก็บของและแจ้งจำนวนของเสียหายทั้งสิ้นให้ผู้ประกอบการทราบ ส่วนสินค้าล้าสมัยตรวจเช็คและจัดรายละเอียด รายการไว้รอการระบายสินค้าออก

4.1 ข้อเสนอแนะ

ผู้วิจัยได้วางแนวทางการแก้ไขปัญหที่เกิดขึ้นจากด้านระบบงานและผู้ปฏิบัติงานโดยแบ่งออกเป็น 2 ระยะ คือ

ระยะสั้น

1. จัดทำแผนการฝึกอบรม ทบทวนความรู้เกี่ยวกับวิธีปฏิบัติงานอย่างสม่ำเสมอ รวมทั้งหากมีการพัฒนาวิธีปฏิบัติงานใหม่ ควรจัดฝึกอบรมอย่างทั่วถึง ทั้งพนักงานที่อยู่เดิมและพนักงานใหม่

2. จัดให้มีหน่วยงานกลาง ที่ทำหน้าที่ตรวจสอบ และควบคุมให้การปฏิบัติจริงเป็นไปตามขั้นตอนอย่างสม่ำเสมอ หรือมีการสอบทานกันภายในหน่วยงาน

3. การวิเคราะห์เพื่อค้นหาวิธีปฏิบัติงานในระบบการควบคุมสินค้าคงคลังให้มีประสิทธิภาพควรให้เวลากับการประชุมร่วมกันระหว่างฝ่ายบริหาร และฝ่ายปฏิบัติงานที่เกี่ยวข้อง เพื่อค้นหาวิธีการปฏิบัติงานที่มีประสิทธิภาพ และช่วยให้งานของฝ่ายนั้นๆ สามารถบรรลุเป้าหมายที่ตั้งไว้

ระยะยาว

1. จัดให้มีโปรแกรม หรือระบบคอมพิวเตอร์ที่มีประสิทธิภาพสามารถสร้างรายงานเพื่อสนับสนุนการปฏิบัติงานการควบคุมสินค้าคงคลัง และการตัดสินใจของหน่วยงาน โดยคำนึงถึงหลักการควบคุมภายใน นโยบายบริษัท และข้อบังคับตามกฎหมาย

2. ควรมีการพัฒนาระบบสารสนเทศสำหรับงานด้านอื่นๆ เพิ่มเติม เพื่อให้มีระบบครอบคลุมในงานด้านอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกันในการบริหารงาน เช่น ด้านการจัดกาวัสดุประกอบ ด้านการจัดส่ง เป็นต้น โดยทำในลักษณะเป็นระบบย่อย

ต่างๆที่เชื่อมโยงกันซึ่งจะส่งผลให้ประสิทธิภาพในแต่ละระบบสูงขึ้น และได้ผลลัพธ์ที่เป็นประโยชน์ต่อการบริหารงานอย่างแท้จริง

4.2 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ผู้บริหารสามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปัญหาในการปฏิบัติงานในระบบการควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด ให้ตรงกับสาเหตุของปัญหาสำคัญเร่งด่วนได้
2. ผู้บริหารสามารถนำข้อเสนอแนะที่ได้จากผลการวิจัย ไปใช้เป็นแนวทางในการปรับวิธีการปฏิบัติงานในระบบควบคุมสินค้าคงคลังของบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด เพื่อไม่ให้เกิดปัญหาเช่นเดิมในอนาคต
3. สามารถนำผลการวิจัยเสนอต่อผู้บริหารบริษัท ส.ศิริแสง จำกัด เพื่อพิจารณา ประกอบการบริหารและใช้เป็นแนวทาง ในการพัฒนาการปฏิบัติงานของพนักงานให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

5. กิตติกรรมประกาศ

การศึกษาสารนิพนธ์เรื่องนี้ สำเร็จลงได้ด้วยความรู้ความกรุณาจากผู้ช่วยศาสตราจารย์ธมกร ธาราศรีสุทธิ อาจารย์ที่ปรึกษาและรองศาสตราจารย์ ดร.วิไลลักษณ์ รัตนเพียรธัมมะ ประธานกรรมการ สอบสารนิพนธ์โดยให้ความรู้คำแนะนำ คำปรึกษาและตรวจทาน แก่ไขจนสารนิพนธ์เรื่องนี้เสร็จสมบูรณ์ ซึ่งผู้วิจัยขอกราบขอบพระคุณไว้ ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณ คุณพ่อ-คุณแม่และครอบครัวของผู้วิจัยที่ได้ให้กำลังใจเสมอมา และคณาจารย์ทุกท่านที่ได้ให้ความรู้ต่างๆ เจ้าหน้าที่คณะบริหารธุรกิจ มหาวิทยาลัยเกริก ที่ได้ให้ความช่วยเหลือตลอดเวลาที่ศึกษาอยู่ และพี่ๆ เพื่อนนักศึกษาทุกท่าน ที่ได้ให้กำลังใจและความช่วยเหลือตลอดมา

6. เอกสารอ้างอิง

- พิเชษฐ์ สรรพนา. 2546. ปัญหาระบบบริหารงานสินค้าคงคลังในร้านสาขากรณีศึกษาบริษัท อีเทรตติ้ง จำกัด. ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชี บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ศักดิ์ชัย บูรณพันธุ์ศรี. 2544. การจัดการด้านสินค้าคงคลังในกิจการวัสดุก่อสร้างกรณีศึกษา ห้างหุ้นส่วนสามัญนิติบุคคล ชื่น เชียง หลี (สาขา).การค้นคว้าแบบอิสระ บริหารธุรกิจมหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.
- สมใจ ศรีวีระวานิชกุล. 2541. ระบบการควบคุมสินค้าคงเหลือกรณีศึกษาบริษัทแอลแอล เทรตติ้ง จำกัด (มหาชน).ปริญญาบริหารธุรกิจมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบัญชีบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยหอการค้าไทย.
- ประพันธ์ ศิริรัตน์ธำรง. 2538. การวางระบบบัญชี.กรุงเทพมหานคร: มหาวิทยาลัยธุรกิจบัณฑิต.
- ผุสดี รุมาคม. 2540. การบริหารธุรกิจขนาดย่อม.กรุงเทพมหานคร: สำนักพิมพ์พิสิคส์เซนเตอร์.
- พิภพ ลลิตาภรณ์. 2545. ระบบการวางแผนและควบคุมการผลิต(ฉบับปรับปรุง). พิมพ์ครั้งที่ 8. กรุงเทพฯ: สมามคม ส่งเสริมเทคโนโลยี(ไทย-ญี่ปุ่น).
- ระบบขนาดการสั่งซื้อที่ประหยัด (Economic Order Quantity หรือ EOQ) ค้นเมื่อ 15 มกราคม 2554. จาก www.luckydragonlogistics.com.
- สันติชัย ชิวสุทธิศิลป์. 2547. การพัฒนาคุณภาพเชิงปริมาณสำหรับงานด้านวิศวกรรมโดยใช้หลักการออกแบบ ทดลอง.ภาควิชาวิศวกรรมอุตสาหกรรม คณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่.